

PRACA

GAZETA NIEDZIELNA DLA MIAST i WSI.

CENA PRENUMERATY:
Miesięczna Mk. 15000
z odroczeniem
na prowincji " 220000
Zagranicą " 300000

Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia, z wyjątkiem ogłoszeń zapłaconych z góry.

Administracja czynna od godz. 9 do 12
w poł. i od 4 do 7 wiecz.

Redaktor przyjmuje codziennie od 6—7
wiecz. Kierownik polityczny we wtorki
i piątki od 6—8 wiecz.

— Rękopisów nie zwraca się. —

CENA OGŁOSZEŃ.

Przed tekstem m. 30000, w tekście mk. 30000. — reklama mk. 25000 nekrologi m. 25000 komunikaty mk. 25000. — wyjątkowo mk. 15000 za wyjątkowo. — Imię i nazwisko podać. — Ogłoszenia droższe 15000 mk. za wyjątkowo. — Prace oraz zagadki dokumenty m. 15000 Ogłoszenia zamiejscowa o 50 proc. drożej. Zagraniczne 100. proc. drożej. Ogłoszenia nadawane po 3. 8 w. 50 proc. drożej.

Redakcja i administracja Przejazd 8.

TELEFON № 32.

Konto czekowe P. K. O. 60.148

BANK DEWIZOWY

Bank Przemysłu Włókienniczego Spółka Akcyjna

w Łodzi, ul. Plotkowska 17

Reprezentacja Banku Przemysłowców Tow. Akc.
w Poznaniu wraz ze wszystkimi Oddziałami

Złatwia wszelkie zlecenia na

Wilno, Grodno, Lidę, Pińsk,
Równe oraz na Górny Śląsk

Przejazd 2 „ANTIQUA” Przejazd 2

WYSTAWA GWIAZDKOWA

Szkło, serwisy szklane. Lustra wszelkiego rodzaju.
Garnitury biurkowe. Lamy. Pianina pierwszorzędných
fabryk. Obrazy najlepszej marki.

WYSTAWA OBRAZOW art. malarza
LAUBA. —
PALMY NATURALNE.

Przez Polskę biegnie żądanie mas: Do-
magamy się płac w wysokości przedwo-
jennej, obliczonych w mierniku złotym!

Robotnicy popierajcie swoje pismo „Praca”.

Sejm usłyszał nareszcie słowa prawdy o przemyśle włókienniczym.

Co powiedział Sejmowi poseł kol. Waszkiewicz, prezes Klubu Posełsk ego N. P. R. o przemyśle łódzkim i o położeniu robotnika łódzkiego, o machinacjach przemysłowców i o nędzy robotniczej.

W dyskusji nad wnioskami N. P. R. (patrz № 50 „Pracy”), które referował kol. poseł Michalak, przemawiał przedstawiciel kapitalistów p. Wierzbicki z ósemki. Pan ten mówił dużo o potrzebie harmonji (zgody) między przemysłowcami a robotnikami. Twierdził, że w Łodzi nie jest tak źle, bo gdy był niedawno w Łodzi, widział dobrze ubranych robotników. Dowodził, że robotnicy zarabiają prawie tyle, co przed wojną. Postawił Wierzbickiemu odpowiedział nasz poseł Waszkiewicz, który przy tej okazji wygłosił dłuższe przemówienie, odparując argumenty p. Wierzbickiego i przedstawiając ciężkie położenie włókienniczy. Mowę tę podajemy w całości.

Rozumna polityka polska przed stu laty.

Wysoka Izbo! Przemysł włókienniczy dawnego zaboru rosyjskiego jest dziełem polskiej inicjatywy państwowej. Mężowie stanu Królestwa Kongresowego: Lubbecki, Mostowski, Słazie, kiedy kładli podwaliny pod przemysł włókienniczy, mieli dwa cele na oku. Jeden — aby zapłacić skarb Królestwa Kongresowego, którego samo rolnictwo zapewnić nie mogło, drugi — podniesienie dobrobytu ludności. I mężowie stanu Królestwa Kongresowego nie cofnęli się przed dużymi ofiarami ze strony spo-

łeczeństwa i ze strony zrujnowanego wojnami napoleońskimi kraju, ażeby na drodze uprzemysłowienia zyskać nowe źródła dochodów dla skarbu. W ten sposób wzmacniając finanse Królestwa, gruntowali silniej polską państwowość, zagrożoną już wtedy przez Mikołaja I. Ministrowie Królestwa mieli wielką ideę gospodarczą i, tworząc podwaliny przemysłu włókienniczego, planowo i konsekwentnie akcję swoją prowadzili. I dzięki swemu wytrwałemu wysiłkowi mogli jeszcze przed rewolucją listopadową oglądać skutki swych zabiegów w formie pomyślnie rozwijających się nowych osad i ośrodków fabrycznych — Łodzi, Zgierza, Tomaszowa, Pabjanic, Zdunskiej Woli, Ozorkowa, Żyrardowa, w formie powiększanych z roku na rok dochodów państwowych z przemysłu i w podnoszeniu się stopniem zamożności obywateli. Tak było przed stu laty.

Wskrzeszona Polska a przemysł włókienniczy.

A dziś? Odrodzona Rzeczpospolita Polska zastała przemysł włókienniczy w gruzach, zniszczony przez okupanta niemieckiego. Rzeczpospolita odrodzona, choć biedna, hojną ręką wspierała akcję dźwignia z gruzów tego przemysłu. Sprowadzenie pierwszej partji bawełny przez Rząd Paderewskiego, olbrzymie kredyty markowe w r. 1920, kredyty w P. K. K. P. w następnych latach, wielkie zamówienia rządowe dla przemysłu włókienniczego, ochrona celną, — to wszystko przyczyniło się do tego, że przemysłowcy, z których wielu było ne-

dzarzami w momencie, gdy Niemcy nasz kraj opuszczali, dziś po 5 latach rządów polskich odbili sobie wszelkie straty wojenne, a nieraz znacznie pomnożyli swe fortuny.

Czy przemysł spełnia swe obowiązki?

Ale godzi się zapytać, czy Skarb należycie na tem zyskał, czy zyskało Państwo na odbudowie przemysłu włókienniczego; to wszystko, co zyskać powinno? Oczywiście rzecz, trzeba stwierdzić, że podatki, które przemysł włókienniczy daje, rosły z tygodnia na tydzień i tworzą dziś wielkie źródło dochodu dla Skarbu. Trzeba stwierdzić dalej, że w naszym eksporcie nie surowców, lecz w eksporcie towarów, przemysł włókienniczy zajmuje pierwsze miejsce i znakomicie poprawia nasz bilans płatniczy. Przemysł włókienniczy zatrudnił, nie licząc Białej—Bielska i Białogosteku z górą 150,000 robotników. I chlubiśmy się dzisiaj przed zagranicą, że Łódź, Manchester polski, dymi tak, jak dymił przed wojną. Ale, proszę, panów na tym jasnym obrazie są także i plamy. Czy Państwo ma wszystkie należne mu korzyści z przemysłu włókienniczego? I tu na pierwszym planie stoi kwestja kredytu.

Dać kredyt, a nie podarunki dla fabrykantów.

Każdy z nas, który się zetknął z przemysłem, rozumie, że momencie, kiedy mamy tak klepską walutę, jak dziś kredyt Państwo przemysłowi dać musi. Ale kredyt, a nie podarunki.

Sięgnijmy przy tej sprawie do tradycji Królestwa Kongresowego. Królestwo Kongresowe dawało też duże kredyty na przemysł włókienniczy. Instrukcja o pożyczkach mówi, że będą one udzielane tylko tym fabrykantom, którzy oprócz zupełnego zapewnienia bezpieczeństwa na majątku i mieniu nieruchomości, uskutecznią wyroby potrzebne, jakich krajowi zbywa lub nadzwyczajnej dobroci i dokładności. Tylko takie towary „mogą służyć opiece rządu”. W tej instrukcji jest mowa, że ani jeden złoty, ani jeden grosz, wydany na poparcie przemysłu, nie może zaginać, musi wrócić do skarbu państwa. Pytanie: czy olbrzymie kredyty, które dziś otrzymuje przemysł w odrodzonej Polsce wracają w swej realnej wartości do skarbu? Czy skarb jest zabezpieczony przed stratami? Ja twierdzę, że nie, że Państwo dopłaca nieraz do przemysłowców, że Państwo daje podarunki, a to nie jest wcale obowiązkiem Państwa. Rzeczą Państwa jest prowadzić politykę przemysłową taką, ażeby przemysł mógł się rozwijać i stanąć na własnych nogach, a nie jest rzeczą Państwa — wszędzie i na każdym kroku subsydjować ze swoich skromnych zasobów panów przemysłowców.

Pierwsza rocznica.

Dzisiaj, w dniu 16 grudnia, cała patrijotyczna, niezatruta jadem niewiści partyjnej — Polska, obchodzi żalobną rocznicę tragicznej śmierci pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej — Gabriela Narutowicza.

Już w dniu 11-go grudnia po wyborze na Prezydenta Rzeczypospolitej, ś. p. Gabriela Narutowicza, gdy najwyższy dostojnik w narodzie, a zarazem czcigodny obywatel, zacny człowiek, światły i sumienny minister miał złożyć ślubowanie w Zgromadzeniu Narodowym, jakiś tłum ohydny wylega na ulice Warszawy. Jakaś łobuzeria otoczyła Sejm, by nie dopuścić tam posłów, ani senatorów. Ta łobuzeria osmieliła się obrzucić powóz prezydenta śniegiem!

W pięć dni potem, dnia 16 grudnia Pierwszy Prezydent Rzeczypospolitej padł z ręki osobnika, którego nazwisko winno być zapomniane, tak plugawie jest w dziejach narodu naszego.

A wtedy zaczęła się jeszcze haniebniejsza część całej historii: Poczęto uświęcać mordercę, szerzyły się dla tego, co szambł nam Ojczyznę.

Rok zaledwie minął od tych smutnych chwil w życiu odrodzonej Rzplitej; niedawne to dni a jakże zdają się być dawne. Ileż ważnych wydarzeń na terenie naszego życia politycznego zaszło w tym czasie. Reakcja, która była moralnym sprawcą zamachu na Zgromadzenie Narodowe, ta reakcja, na podłożu której zrodził się czyn morderczy Niewiadomskiego, ta reakcja obaliła rząd Sikorskiego, któ-

ry po wypadkach grudniowych zdołał opanować ciężką sytuację w kraju, uspokoił umysły, uciszył namiętności, — i sama nareszcie dorwała się do władzy. I jakby za dopustem Bożym — rządy tej reakcji, moralnej sprawczyńi mordu, dokonanego na Pierwszym Prezydencie, reakcji, gloryfikującej mordercę, — sprowadziły i sprowadzają na kraj nasz coraz to nowe, coraz to ostrzejsze klęski i upokorzenia, przejścia i katastrofy... W pryncipijskim ujęciu rządów reakcji i kółtuństwa, które obaliły ciesząc się zaufaniem całego patrijotycznego ogółu rząd Sikorskiego sytuacja w kraju coraz cięższa...

Czyżby temi nieszczęściami, sprowadzonymi na kraj — obciąża reakcja odkupić swe przestępstwa zeszłoroczne, swój zamach na Sejm i gloryfikację mordercy???

Smutna dziś rocznica... Z bezmiernym żalem wspominamy w tę rocznicę ś. p. Pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej, Gabriela Narutowicza. Pamięć o nim żyje w sercach całej uczciwej i patrijotycznej — Polski. Dla tej Polski pamięć ta świętą pozostanie na zawsze.

Jasna postać Gabriela Narutowicza przypominać będzie demokratycznej Polsce zawsze drogą walki o Prawdę i Praworządność.

Dziś hołd oddajemy najwyższemu cieniowi Pierwszego Prezydenta... W hołdzie tym jednoczy się każdy, komu drogą jest Polska i jej przyszłość.

Jan Wojtyński.

Nad czym obradowała Rada Miejska.

Przewodniczył obradom dr. B. Fichna, sekretarzowali r. r. Wojakowski i Grass. Na początku posiedzenia r. poseł Minberg komunikuje, że w czasie zbliżających się teniej świątecznych zapowiedział swój przyjazd do Łodzi marszałek Sejmu M. Rataj.

Uchwalenie prowizorium.

Następnie bez większych dyskusyj uchwalono udzielenie Magistratowi prowizorium budżetowego w roku przyszłym na miesiąc styczeń. Krótki ten termin spowodowany został chęcią wywarcia na Magistrat nacisku, by ten możliwie szybko przedstawił projekt budżetu na rok 1924. Oczywiście opozycja nie ośmieliła skorzystać z okazji, by zmanifestować swój wrogi stosunek do obecnego Magistratu. A więc r. r. Rapalski (PPS), Klīm (Niemcy), Hofenderski i dr. Szwańg (sojaliści żydowski) deklamowali swoje ograne i osłyszane kantyczki opozycyjne.

Upoważniono Magistrat do wydania Wydziałowi Handlowemu dodatkowego zezwolenia na wystawienie krótkoterminowych weksli za sumę mkp. 2 miljardy.

Sprawy szkolne.

Uchwalono specjalny dodatek za kierownictwo szkół powszechnych w wysokości 50 proc. dodatku nauczycielskiego. Dodatek ten na gruzień wynosi na osobę mkp. 9.898.000, kierownik więc ponadto

otrzyma 1.949.000. Nauczycielstwo szkół powszechnych uchwalono przyznać na grudzień dodatek w wysokości 15.592.600 mk. na osobę. Instytutowi Nauczycielskiemu przyznano na listopad zasiłek w sumie mk. 40.000.000, na grudzień zaś do tego dochodzi 50 proc. wykazanych wskaźników drożyzniowych.

Inne sprawy.

Pozatem załatwiono sprawy podatkowe, mianowicie pobór podatku od widowisk, zabaw, koncertów, od paszportów zagranicznych, opłat na rzecz urzędu rozjemczego.

Rada zaaprobowwała wniosek Magistratu w sprawie rozbudowy kasy miejskiej, wnioski komisji do spraw ogólnych w sprawie walki z fałszowaniem produktów żywnościowych, i uchwaliła wybrać komisję do zbadania antyhygienicznych stosunków w piekarniach łódzkich.

Sprawa urzędników miejskich.

Wielką i ożywiającą sprawę dyskusję wywołał wniosek nagły r. Kalużyńskiego w sprawie zapowiedzianego na piątek strajku protestacyjnego urzędników miejskich z powodu rzekomego lekceważenia sobie przez Magistrat ich żądań.

W imieniu Magistratu sprawę całą rzeczowo oświetlił wiceprezydent Wojewódzki. Dowiedzieliśmy się więc, że pobyty urzędników na miesiąc grudzień wynoszą 178 miliardów, do tego dochodzi 40 proc. dodatku z trzynastej pensji, co wyno-

si 71 miliardów, czyli że razem miasto w grudniu ma wypłacić swym pracownikom 249 miliardów. Jest to tak ogromna suma, że wypłata jej musi być rozłożona na raty. Obecnie otrzymali już połowę pensji wszyscy urzędnicy, drugą połowę otrzymała większa część, w ciągu tego tygodnia możliwe jest, że otrzymają całą pensję wszyscy urzędnicy. Pozostawałoby do wypłaty dodatek drożyzniowy, który Magistrat zobowiązał się wypłacić około 20 b. m. To się p. urzędnikom nie podoba. Nic ich to nie obchodzi, że stan kasy miejskiej zależny jest od od napływu podatków, które nie wpływają zawsze regularnie. I tak w ostatnim czasie kasa miejska nie otrzymała około 10 miliardów z tramwai, około 10 miliardów z Elektrowni i 20 miliardów z Izby Skarbowej.

Tego jednak urzędnicy nie chcą wziąć pod uwagę, lecz proklamują strajk protestacyjny. Dla uzupełnienia należy dodać, że wogóle w ostatnim miesiącu 80 proc. wydatków pochłonęły pensje urzędników, czyli innymi słowy Magistrat istnieje tylko po to, by utrzymać fałangę urzędników, bo 4 części wydatków idą na nich, a dopiero 1-na część idzie na szpitalnictwo, szkoły ochrony, przytulki, naprawę ulic i t. d. Jest to stan anormalny i słusznie szereg radnych podkreślał, że jest źle w państwie Magistrackim, że najrychlej trzeba obmyśleć środki naprawy.

Z ust r. Pfeifra, który na zaproszenie związków urzędników miejskich pośredniczył między nimi a Magistratem, dowiedzieliśmy się, że Związek klasowy za wszelką cenę dąży do strajku i nie chciał słyszeć o jakimkolwiek porozumieniu. Zrazu pojednawczo usposobiony ogólny związek uległ wreszcie demagogii klasowców i postawił jeszcze dalej idące żądania zupełnie niemożliwe do przyjęcia dla magistratu. Tak więc tylko zła wola przedstawicieli Związków urzędników, niewnikanie w trudności finansowe miasta, domaganie się wypłaty pensji w terminach niemożliwych, domaganie się dodatku wyrównawczego — było przyczyną tego wybitnie demonstracyjnego strajku. Dla informacji dodać należy, że najniższa pensja urzędnika miejskiego na grudzień wynosi 68 milionów, najwyższa — około 250 milionów. Po takim wyjaśnieniu sprawy nie dziwnego, że Rada Miejska przeszła do porządku dziennego nad wnioskiem Kalużyńskiego.

W trybie nagłym uchwalono powołać do życia Komisję oszczędnościową, któraby się zajęła uzdrowieniem gospodarki miejskiej.

Na zakończenie posiedzenia prez. dr. Fichna złożył wszystkim radnym życzenia świąteczne i podkreślił, że Rada sumiennie pracowała w ciągu pierwszej kadencji.

Radny.

W rocznicę zamordowania Pierwszego Prezydenta ś. p. Gabriela Narutowicza.

Dziś, w niedzielę, d. 16 grudnia o godz. 8 wiecz. odbędzie się w Sali Filharmonji wtełka akademja ku czci Gabriela Narutowicza.

Współdziałal w akademji biorą: przewodniczący łódzkiej Rady Miejskiej dr. Bolesław Fichna, mecenas Franciszek Paschalski (b. przedstawiciel rodziny ś. p. zabitego w procesie Eligjusza Niewiadomskiego), senator Siedlecki, oraz postawie: Miedziński i Putek. Część arty-

styczna akademja spoczywa w rękach p. p. Ireny Solskiej-Grosserowej, Haliny Starskiej i Władysława Krasnowieckiego, którzy bezinteresownie zaoferowali swój współdział.

Bilety w cenie od 100.000 do 300.000 od godz. 5 po poł. — kasa Filharmonji.

Cały dochód przeznaczony na rzecz funduszu uczczenia pamięci ś. p. Prezydenta.

Wiadomości bieżące.

Kalendarzyk.

16. Niedziela, Euzebjusza B. M.
17. Poniedziałek, Łazarza B.
18. Wtorek, Gracjana, B. W.
19. Sroda, Darjusza,
20. Czwartek, Teofila i Zenona
21. Piątek, Tomasza.
22. Sobota, Herona.

Teatr Miejski.

Dziś po poł. „Szalona dziewczyna”, wieczorem „Proces reawodowy”.

Teatr Popularny

Dziś po poł. „Niespodzianki rozwodowe”, wieczorem „Złodziejka”.

Cyruk Cinisiellego.

Dziś i codziennie wspaniały program z iluzjonistą Corrosem, teledatą Nelsonem, kołmi, akrobatami etc.

Kino „Luna”.

„Kobieta“ śliczny obraz w 6 aktach.

Kino „Odeon”.

6 farsa doświadczeń.

„Casino”.

„Szeik”, dramat w 8 aktach.

Kino Spółdzielni Pracowników Państwowych.

„Tajemnica poszozy”, dramat sensacyjny w aktach.

Rocznica pięciolecia N. P. R. w Ozorkowie.

Zarząd N. P. R., Ozorków. — urządza dzisiaj w Ozorkowie rocznicę pięciolecia swego istnienia. Uroczystość tę połączone z akademją — w sali własnej przy ul. Hankiego o godz. 3 po poł. Na uroczystość powyższą zaprasza się ze sztanarami Zarządy prowincjonalne i miejscowe. — Zarząd Wojewódzki, Okręgowy, Dzielnice i Zw. Zawodowe.

Wyjazd z Łodzi zgierskiem tramwajem o godz. 12 w południe dziesiąt.

Z życia organizacji N. P. R.

KALENDARZYK ZEBRAN.

Posiedzenie Zarządu Okręgowego N.P.R. w piątek 21 b. m. o godz. 7 wieczorem w Klubie (Piotrkowska 91.)

W czwartek dn. 20 grudnia b. m. o godz. 8-ej wiecz. posiedzenie frakcji N.P.R. w gmachu Rady Miejskiej!

W artykule p. t. „Finanse polskie”, zamieszczonym w poprzednim numerze „Pracy” wkradła się omyłka. W tabelce o dochodach państwowych winno być:

Deficytowy niedobór	61 milj. z. p.
Deficyt za grudzień	60 milj. z. p.
Niedobór kolejowy	90 milj. z. p.
Dodatek personalny	30 milj. z. p.

Razem 241

Robotnicy popierają cie pismo „Praca”.

Cedula giełdy warszawskiej.

Dolary	5.200.000
Frank szwajcarski	906.400
Franki	276.750
Londyn	22.750.000

Tabela płac zasadniczych, obowiązująca od dn. 3-go grudnia 1923 r. włącznie.

Table with 4 columns: dniowa stawka podstawowa, płaca zasadnicza, dniowa stawka podstawowa, płaca zasadnicza. Rows 18-38.

O ile stawka podstawowa wy- kazuje oprócz marek również fenigi, to powyższe płace zasadnicze zwiększają się przy dniówce w stosunku następującym

Table with 4 columns: przy stawkach do Mk. 27.--, przy stawkach powyżej M. 27.--, przy 10 fen. Mk., Mk. Rows 20-25.

przy pracy w AKORDZIE,

Table with 4 columns: dniowa stawka podsta- wowa, płaca zasadnicza przy akordzie, dniowa stawka podsta- wowa, płaca zasadnicza przy akordzie. Rows 18-38.

O ile stawka podstawowa wy- kazuje oprócz marek również fenigi, to powyższe płace zasadnicze zwiększają się przy skordzie w sto- sunku następującym:

Table with 4 columns: przy stawkach do Mk. 27.--, przy stawkach powyżej M. 27.--, przy 10 fen. Mk., Mk. Rows 20-25.

Uwaga: 1) Dla określenia wysokości płac tygodniowych należy wskazać w cenniku stawkę podsta- wową tygodniową podzielić przez 6, wyszukać w tabelce odpowiadającą otrzymanej

stawce dziennej płacę zasad- niczą i pomnożyć ją przez 6. 2) Przy wyliczaniu stawek akor- dowych dla nowych artyku- łów miarodajną jest płaca za- sadnicza przy akordzie. 3) Przy pracy akordowej należy płacę za jednostkę podwyż- szyć o 40 proc.

Nr 23c. Tabela płac zasadniczych obowiązująca od dn. 3 grudnia 1923 r. włącznie.

Table with 4 columns: nr, zawód, stawka, płaca. Rows 1-18.

Table with 4 columns: nr, zawód, stawka, płaca. Rows 14-40.

UWAGA: Pracownicy wydziału ruchu fabryk, pracujących na trzy zmiany, powinni przychodzić do pracy o 15 minut przed rozpoczęciem normalnej pra- cy ich zmiany i wychodzić o 15 minut po zakończeniu normalnej pracy ich zmiany. Dodatkowe pół godziny prac- cy należy opłacać jako prac- cę nadetatową.

Telegramy.

Przesilenie rządowe.

(Od własnego korespondenta) WARSZAWA. 15. Wejście sprawy reformy rolnej

pod obrady Sejmu wywołało odra- su rozdźwięk w sferach P. S. L. „Pla- sta” którego opinia podzieliła się odra- zu na dwa obozy — jeden za konty- nuowaniem rozpraw nad ustawą reakcyjną mającą zaprzęcić uchwaloną przez Sejm jut reformę rolną, drugi obóz zaś za bezwzględnom przecistawieniem się samochowi reakcyjnemu. Do porozu- mienia pomiędzy obu grupami nie dosz- ło wobec czego

W Klubie „Piasta” powstał rozłam. Z Klubu „Piasta” wystąpiło 14 posłów: Bereh, Bryl, Cieplak, Janeczek Łaskuda, Łaskiewic, Inż. Pawłowski, Posadzki, Poznański, Sobek, Socha, i Targowski. Posłowie od ukonstytuowali nowy klub Sejmowy. Wrażenie rozłamu było piorunują- ce. Posiedzenie Sejmowe trwało bardzo krótko. Rozłam stanowił clou rozmów.

Rezygnacja Marszałka Rataja.

Wobec tego, że przez rozłam w „Piastie” zniknęła „większość” rządowa opierająca się na 4 — 5 posłach więk- szości (zależnie od warunków głosowa- nia) zachwał się (natychmiast rząd i stanowisko Marszałka Sejmu, Rataja który też pierwszy wygłosił zaraz re- zygację ze swego stanowiska. Marszałkiem Sejmu został w za- stępstwie poseł Moraczewski (P. P. S.)

Dymisja rządu.

O godz. 4 po poł. zgłosił także na ręce prezydenta Wojciechowskiego pró- bę o dymisję premier Witos.

Konsternacja na prawicy.

Obalenie rządu Witos wywołało w kołach prawicy niesłychaną konsternację.

Konferencja.

Natychmiast po otrzymaniu prośby o dymisję Pan Prezydent Wojciechow- ski zwołał szereg konferencji najpierw z przedstawicielami b. rządu, a potem kolejno z przedstawicielami poszczegół- nych stronnictw sejmowych. Pan Pre- zydent konferował w przedmiocie moż- liwości utworzenia nowego rządu. Z ra- mienia klubu NPR — konferował u Pana Prezydenta prezes klubu — poseł Ludwik Waszkiewicz. Poseł nasz konferował z panem Prezydentem dwukrotnie.

Przyjęcie dymisji.

Po konferencjach -- Pan Prezydent Wojciechowski przyjął dymisję rządu Witos.

Pos. Thugutt ma tworzyć gabinet.

WARSZAWA 15. (AW). Godz. 9 wlecz. Pan Prezydent Rzeczypospoli- tej powierzył misję tworzenia nowego gabinetu posłowi Thuguttowi.

Według pogłosek, krążących w kuluarach sejmowych, Thugutt, jako najbliższy współpracownik wybrał ma gen. Sikorskiego, w charakterze mi- nistra spraw zagranicznych, Grabskiego — ministra skaraku i marsz. Piłsud- skiego — ministra wojny.

WARSZAWA 15 (AW). Godz. 9.30 wlecz. Niezwłocznie po otrzymaniu pi- sma od Prezydenta Rzeczypospolitej, po- lecającego posłowi Thuguttowi tworze- nie nowego gabinetu, ten oświadczył przedstawicielom prasy:

„Gabinet, jaki zamierzam stworzyć nie będzie ani gabinetem lewicowym, ani „Wyzwolenia”, tylko gabinetem Thugutta, który ma odwagę pokusić się o rozwiązanie ciężkiej sytuacji przy współdziałaniu wszystkich ludzi dobrej woli. Gabinet mój — mówił m. in. Thugutt, — położy szczególny nacisk na sprawach skarbowych, wojskowych i administracyjnych, zwłaszcza na tych ostatnich, i ma nadzieję, że uda mu się to przeprowadzić pomyślnie w możliwie krótkim czasie”.

Obwieszczenie.

Magistrat m. Łodzi podaje do wiadomości, że Ministerstwo Spraw We- wnątrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu reskryptem SM. 6419/23 z dnia 21.11 1923 r., zakomunikowanym Magistratowi pismem do Województwa Łódzkiego z dnia 24.11 1923 r. L. SM. 1816/23 zatwierdziło uchwałę Rady Miejskiej m. Łodzi z dnia 15.11 1923 r. w przedmiocie podwyższenia stawek, poble- rancja na rzecz miasta podatku od ładunków kolejowych.

W związku z powyższym art. 8 „Statutu o podatku od ładunków kole- jowych na rzecz m. Łodzi” otrzymał brzmienie następujące:

- „Podatek od ładunków kolejowych na rzecz m. Łodzi wynosi a) od przesyłek pospieszných mk. 30.000.— za 100 kg. wagi brutto b) „ „ „ „ „ „ „ „ 12.000.— „ „ „ „ „ „ „ „

Podług powyższych stawek oblicza się również transport z drobnem, przyjeżdżającym od całowagonowych przesyłek drobin o 1-ej lub 2-eh podłogach pobra- ra się połowę należności, zaś przy 3-eh lub więcej podłogach pobiera się całkowitą należność. Za podstawę przyjmuje się wagon przeciętnej ładowności, t. j. wagon 15-tonnowy.

Podatek oblicza się przy drobnych przesyłkach od każdych 10 kg., przy- czym niepełne dziesiątki kilogramów liczą się za pełne. przy ładunkach pół- całowagonowych zaoszczędzić 100 kg. liczy się za 100 kg.

- c) od przesyłek jednostkowych, zwyczajnych i pospieszných za które podatek przewozowy oblicza się nie według wagi. 1. za konie i bydło — mk. 75.000.— od sztuki 2. „ wszelkie zwierzęta „ 18.000.— „

Najniższa kwota podatku miejskiego wynosi mk. 12.000.

UWAGA: Stawki powyższe obowiązują od dnia 1 grudnia r. b. Łódź, dnia 30 listopada 1923 r.

MAGISTRAT m. ŁODZI Prezydent M. Cynarski.

Przemysłowo-Handlowe Zakłady Chemiczne Ludwik Spiess i Syn Spółka Akcyjna w Warszawie

Oddział w Łodzi, ul. Piotrkowska 107, telef. 107.

HURTOWA I DETALICZNA SPRZEDAŻ: towarów aptecznych, kosmetyków i mydeł oraz w wiel- kim wyborze perfumerji krajowej i zagranicznej.

W wielkim wyborze MEBLE w wielkim wyborze jak stołowe, gabinety, sypialki i kuchenne, oraz dywany smyrneń- skie, firanki, portjery, serwety i pokrycia meblowe, od najskromniej- szych do najwykwintniejszych, po cenach przystępnych poleca Zakład Tapicersko-Dekoracyjny i Magazyn Mebli W. ŁUCZAKA Łódź, ul. Rozwadowska Nr 2, filja ul. Piotrkowska Nr. 102 tel. 14—25.

Na **RATY** i za gotówkę
sukinie, bluzki, płaszcze
OBUWIE męskie i damskie
 — POLECA —
Chrześcijański Dom Ubiorów
A. Cabanek
 ul. Staro-Zarzewska—Napiórkowskiego № 49,
 Filja Piotrkowska 275.

Fabryka ksiąg handlowych i drukarnia
 SKŁAD papieru i materiałów piśmiennych

A. I. OSTROWSKI
 Łódź, Piotrkowska 55. Telefon 354
 Poleca w wielkim wyborze i po cenach umiarkowanych

NA GWIAZDKĘ

Papeterje do najwytworniejszych	Malowanki
Albumy do marek	Kelążki obrazkowe
pocztówek	Oleńki kieszonkowe orzobne
począł	Gry towarzyskie
fot. amat	Piórnik
Garnitury do pisanja	Kalamarze na biurko
Przybory do kreślenia	Toczek
Riehtera i inne	Farby w pudełkach i t. p.

Pocztówki świąteczne i poworoczne

kalendary do zrywania, terminowe, kieszonkowe, tabliczkowe.

Złote pióra wieczne najlepsze światowe marki do Pokera, Patience i Włsta. w dużym wyborze.

Karty do gry
 Od 16 do 23 grudnia sklep otwarty będzie od godz. 9-ej rano do 7-ej wiecz. bez przerwy obładowej.

Na Gwiazdkę poleca się

Wódki, Likieri, Koniaki, Pierniki, Czekolady i t. p.

Wielki wybór!! Ceny najniższe!!

skład win i wódek

Zygmunt Frycze
 Łódź, Rzgowska 59.

Uwaga!

Chrześcijańska konkurencja taniego **OBUWIA**. Warsztaty Inwalidów Wojennych, Piotrkowska 183 w podwórzu. Firma ta posiada duży wybór **OBUWIA** sprzedaje po najtańszych cenach wszelkiego rodzaju fasony z najlepszych materiałów, gwarantuje za takowe. Popierajcie Inwalidów Wojennych!

Przed podskoczeniem cen

firma Szmehel i Rozner. Łódź, Piotrkowska 100 i filja 160 zaopatrzyła swój skład różnymi ubiorami i sprzedaje pomimo drożyny po przystępnych cenach.
 Damskie suknie, bluzki, spódnice, bielizna, pończochy.
Radzimy zaraz kupić!

„Adolf Rosenthal”
 właściciel E. Epstein. Tel. 1373.
DZIELNA 18.
 Sprzedaż hurtowa i detaliczna
Wyroby bawełniane i wełniane.
CENY FABRYCZNE. 476-4

Polska Konkurencja Obuwia

„Swój do swego” „Swój do swego”

Błażejczyk i Gordoni
 w Łodzi ul. Drewnowska 33
 Łagiewnicka 23.

UWAGA! Czerwone szyldy.

Na raty i za gotówkę!!

Wielka wiadomość huczy dziś po mieście i huczyć będzie jeszcze za lat dwieście, Po wszystkie czasy, przez najdłuższe lata: Teraz i zawsze i do końca świata — Ze ten drożyny przekroczy wnet kordon, Kto wie, gdzie firma „Błażejczyk i Gordon”, Bo kto tu trafi z pośród życia cieni Wiosną czy latem, zimą czy w jesieni I tu bucików zakupy porobi — Ten biedę swoją nadługo zagłobi. Tu ceny firma tak skalkulowała, By „wilk był syty i owieczka cała”, A daje buty, jak wiadomo, cacy. Nadające się do izb i pałacy. Więc i bogaty i ten klepbieda, Ktoremu nigdy los za dużo nie da — Wszyscy się tutaj mogą obuć łatwo Z żonami swymi i z kochaną dżiatwą — I wnet pieniądze pierzechną tarapaty — Bo tu obuwie daje się **na raty.**

Wybór ogromny!

ZEGARY, ZEGARKI, DEWIZKI, KOLCZYKI, PIERŚCIONKI, PLATERY

Specjalność: obrączki ślubne — z GWARANCJĄ ZA ZŁOTO. —

Różne fasony, duży wybór, ceny niskie

Jan Placek, Łódź
 UL. BRZEZIŃSKA Nr. 10.
 Przyjmuje wszelkie obstalunki i reperacje.

PERFUMY

KOSMETYKI

MYDŁA TOALETOWE

KRAJOWE I ZAGRANICZNE

NAJTANIEJ POLECA FIRMA „KOSMOS”
 ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 60.

Płótna żyrandowskie, Szlessera, Szajblera i in., obrusy, kapy, chustki, ceraty, linoleum, towary wełniane oraz inne sprzedaje na raty

ZGODA, Gdańska 77.
 N. B. Dla urzędników specjalnie ustępstwa. Powołać się na niniejsze ogłoszenie, lub wyciąć.

PODARUNKI GWIAZDKOWE

towarów wełnianych i bawełnianych na garnitury, palta i kostjmy damskie poleca tanto firma „Chrześcijańska”

SAFJAN i KALETA, Piotrkowska 182.
 UWAGA: Dla pracowników specjalne ustępstwa

Lecznica chorób zębów
Lekarza-dentysty H. PRUSS
 145. Piotrkowska 145.
 Dla klasy robotniczej.
 Za plombowanie oraz wprawianie zębów opłata podług taksy,

K. Bogusławski,

ul. Piotrkowska 100
 telef. 26-17

Skład szkła, kryształów i porcelany.

POLECA:
 w wielkim wyborze
Serwisy stołowe,
Garnitury do kawy,
Garnitury naumywalnie
Figury, Galanterję.

ul. Piotrkowska 114,
 telef. 26-18

Szklarnia szkła i kryształów.

Wytwórnia luster i witraży.

Skład szyb i Przedsiębiorstwo robót szklarskich.

! Popierajcie Handel Polski!

W Chrześcijańskich Kalach Rzemieślniczych

Al. Kościuszki 73. „Były Tatarski” Al. Kościuszki 73.

! NAJDOGODNIEJ ROBIĆ ZAKUPY ŚWIĄTECZNE!
 W wielkim wyborze po cenach najniższych kupić można:
Manufakturę, Dodatki krawieckie, Gotowe ubrania męskie, damskie i dziecięce, **Obuwie,** Bieliznę, Firanki, Czapki, Galanterję, **Mebłe** całe komplety lub pojedynczo, Zegary — Biżuterję, Rowery, Maszyny do szycia i części do takowych! Naczynia kuchenne i gospodarstwa domowego, Maszyny rolnicze i obrabiarki do drzewa i metalu, Piece przenośne, Wyroby ceramiczne, Kosmetykę, Zabawki od najskromniejszych do najwykwintniejszych.

Artykuły spożywcze. — Wyroby cukiernicze i t. d.
 Ceny najniższe! Ceny najniższe!

Choroby płucne są uleczalne.

Po wielokrotnych próbach doszli lekarze do wniosku, że „**FAGOSOL**” leczy choroby płucne.

„**Fagosol**” zalecany przez powagi lekarskie, leczy Bronchit, gruźlicę, kaszel, astmę i koklusz.

Skład Główny: Henryk Fuks, Warszawa, Żórawia 4a.

Krakowiaki.

Spieszy do Makówki
 Pań i panów wiele,
 Po zakup **Zubrówki**
 I po likier **Stella.** Oj dana!

Bo każdy pamięta
 Pośród życia gwarów,
 Ze trzeba na Święta
 Tych słodkich nektarów. Oj dana!

Toć wiedzą i chłopci,
 Na nie struceł z makiem,
 Gdy go się nie skropi
Stellą lub **Arakiem.** Oj dana!

Czy stary, czy młody
 Z rozkoszą się mija,
 Jeśli choć na Gody
Zubrówki nie pija. Oj dana!

Niech więc Łódź pamięta,
 Ze wszelka nadzieja
 Na wesole święta —
 Jest dziś **na Andrzeja.** Oj dana!

Wytwórnia wódek i likierów
A. Makówka,
 Łódź, Andrzeja 7
 poleca na nadchodzące święta
wielki wybór wódek i likierów.
 Sprzedaż tylko hurtowa.

Dziś

Współiły dramat w 6-ciu aktach

Dziś

„Igraszka wyrafinowanej kobiety” (Miłość ośmnastolatka)

Młodzieńcy, strzeście się przewrotnych kobiet! --- Jak potrafią sprawdzić na bezdroża, wskazuje p. wyższy dramat.

Nad program! Nowości!
Po raz pierwszy w Łodzi!

„My rządzą światem, a nami kobiety”

Oryginalny przegląd paryskich mód w 2 aktach. Wydanie na m. Listopad 1923 r. № 1.

Kino Spółdzielni

Pracowników Państwowych
ul. Sienkiewicza № 40.

Dziś i dni następnych.

Dla dzi ci i młodzieży dozwolono!

TAJEMNICA PUSZCZY

Dramat sensacyjny w 6 aktach,

który trzyma widza w silnym napięciu od początku do końca.

Passepartout z wyjątkiem prasowych nie ważne.

Początek przedstawień o godz. 5.30, w soboty, niedziele i święta o godz. 3 popoł. Ostatni seans o 9-ej wiecz.

UWAGA: Dla członków Kooperatywy ceny miejsce niższe.

Dla uniknięcia natłoku uprasza się o przybycie na 1-szy seans.

Obwieszczenie.

Nowy plan regulacyjny, będący w opracowaniu Oddziału Zabudowy Miasta, przewiduje wywłaszczenie pewnej ilości placów, leżących na przedłużeniu istniejących ulic, w celu dalszego ich przedłużenia, jak również szeregu placów, położonych na osi nowo-projektowanych arterij komunikacyjnych.

Na placach tych Magistrat nie zezwala na wznoszenie nowych budowli.

Ponieważ jednak ostatnio zaszło kilka wypadków nabycia przez obywateli takich placów pod budowę nowych gmachów, przeto Wydział Budownictwa, chcąc zapobiec na przyszłość przykrym dla nowonabywców konsekwencjom, uważa za swój obowiązek podać do publicznej wiadomości, iż w kwestjach tego rodzaju udziela się zainteresowanym odnośnych wyjaśnień w lokalu biura Zabudowy Miasta przy ul. Prez. G. Narutowicza № 2 (Dzielnia) we wtorki i piątki od godz. 12 do 1 po południu.

Łódź, dnia 6 grudnia 1923 roku.

Magistrat m. Łodzi.

Zakłady Graficzne Koziańskich
Warszawa, Krak. Przedmieście Nr. 66

zakupia nowe lub używane ramy do numeratorów wraz z numeratorami, lub bez tych.

Maszyniści drukarscy poszukiwani.

Wydawca Zarząd Wojewódzki N. P. R.

Świetna okazja!

kupuje stare płyty gramofonowe — zamieniam oraz sprzedaję nowe. ul. Konstantynowska 5, m. 28 part. prawa ofic. Czurapski.

Kobieta lub starsza dziewczyna, płomienna, potrzebna do gospodarstwa na wieś. Wiadomość Główna 17, m. 2.

Draczone w drukarni „Praca”, Przejazd 8.

ZADAJCIE WSZĘDZIE HERBATĘ NAJLEPSZĄ W SMAKU ROSYJSKĄ POWSZECHNIE ZNAJĄ W POLSCE

PRZEWOJENNEJ FIRMY

Two Handlu Herbatą

BAZYLI PERŁOW i SYNOWIE

ZŁOŻONEJ w 1787 ROKU

Oddział w Warszawie, Marszałkowska 52. TEL. 18-50.

Przedstawiciel w Łodzi: Stanisław Kubiak, Aleje Kościuszki № 41 tel. 19-93

ZAWODOWA SZKOŁA

kroju szycia i robót ręcznych

Odniesiona złotym medalem, Mistrzyni cechu

A. Kopydłowskiej,

Łódź, Piotrkowska 154.

Kurs kroju pasowania i modelowania. Kurs szycia i mierzenia. Kurs wszelkich robót ręcznych. Po skończonym kursie uczennice otrzymują świadectwa. Dla pracujących kursy wieczorowe. Zapisy w kancelarii szkoły od 10 do 11 od 6 do 8 wiecz. Sprzedaż fasonów papierowych.

Dr. med. Braun

Specjalista

Chorób wenerycznych, skórnych, moczopłciowych.

Przyjm. 8-10 i pół. 1-2 i 4-8
Południowa 23.

Palta damskie, męskie, dziecięce modne własnej roboty najtaniej i na raty w Jarmarku Łódzkim, ulica Piotrkowska 44.

Zaginęła nadkarta od paszportu, wydana w Łodzi na imię Katarzyna Wróbel.

I OWROCZ
Dr. L. PRYBULSKI
Specjalista
Chorób skórnych, włosów, wenerycznych, moczopłciowych. Leczenie światłem (lampa kwarcowa) i promieniami Roentgena od 9-2 i 5-9 od 11-1 dla Pał
ZAWADZKA N. 1.

Choinki sprzedaje majątek „Tworzyjanki”, stacja Kolużki.

Prasowaczka potrzebna zdolna na drobniarstwo i koszule Zawadzka 10a pralnia.

„Sklep Bławatny”

Towarzystwo Współdzielcze z odp. udz.

w Łodzi ul. Andrzeja 3, tel. 1425

ODDZIAŁ w TARNOPOLU

ul. Gołuchowskiego 9.

Polca na sezon zimowy wyborowej jakości!

szewioty mundurkowe, kamgarny na ubrania męskie, gabardyny kostjumowe, popeliny, sukna, zamsze, terylury, cągi, trikotyny, piana białe pościelowe, barchany, fianele, podszełki i t. p.

Pierwszorządne źródło dla Stowarz. i Kooperatyw którym udziela się kredyty — Reprezentacja firmy

„KILIM POLSKI”

Ceny bardzo przystępne.

Redaktor odpowiedzialny PAWEŁ URBAŃSKI